

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΜΕΣΟ

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ: 2024-2034

Συγγραφέας: Ελλάδα Ευαγγέλου, PhD
ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

Περιεχόμενα:

Εισαγωγή και Περίληψη	3
Όραμα -	4
ΜΕΡΟΣ Α – Στρατηγική	
1. Στόχοι της πολιτιστικής στρατηγικής	5
2. Ενεργοποίηση, Διατήρηση και Μετασχηματισμός Χώρων Πολιτισμού	8
3. Οικοδόμηση της Κοινότητας και Εκπαίδευση	11
4. Ανάπτυξη και Βιωσιμότητα του Δημιουργικού Τομέα	14
5. Χρονοδιάγραμμα Στρατηγικού Προγραμματισμού	15
ΜΕΡΟΣ Β – Υπόβαθρο	
6. Κύριες Προσκλήσεις	21
7. Πολιτιστικά Στοιχεία/Αγαθά	22
Α. Υποδομές	
Β. Πολιτιστικός Προγραμματισμός	
Γ. Υφιστάμενα Διοικητικά και Διαχειριστικά Πλαίσια	
8. Ανάπτυξη κοινού (βασικό κοινό, μη βασικό κοινό, επισκέπτες, τουρίστες)	26

Εισαγωγή -

Προερχόμαστε από μια γεωγραφική θέση που βρίσκεται γύρω από τις κοιτίδες του δυτικού πολιτισμού, συμμετέχοντας κατά τη διάρκεια των χιλιετιών στην πολιτιστική κινητικότητα και διασταύρωση, συμβάλλοντας με τον δικό μας τρόπο. Ο πολιτισμός έχει εξελιχθεί και ανθίσει ξανά και ξανά, ενίοτε με την δική μας βοήθεια ή παρεμπόδιση.

Θεωρούμε τη συγγραφή αυτής της στρατηγικής ως συνέχεια ενός διαλόγου που μπορεί να καθορίσει την επιτυχία ή την παρακμή, καθώς και την κοινωνική συνοχή στις πόλεις, με τον πολιτισμό και την οικονομική ευημερία να συμβαδίζουν.

Η εντολή μας είναι επίσης να έχουμε κατά νου, ότι στο ελάχιστο, ο πολιτισμός μας πρέπει να διασφαλίζει ότι μια πόλη είναι τουλάχιστον βιώσιμη, ότι η ευθύνη για τη δημιουργία, τη διατήρηση και την ανάπτυξη του πολιτισμού, δεν μπορεί να είναι εις βάρος της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

Η Συγγραφέας

Περίληψη

Η Πολιτιστική Στρατηγική του Δήμου Λεμεσού, μιας πόλης με πληθώρα αντιθέσεων, βασίζεται στις τεράστιες δυνατότητες και το καθαρό πάθος των ανθρώπων της, στο παρελθόν, το παρόν και στο μέλλον της.

Οι τρεις προτεραιότητες του Δήμου είναι η Κινητοποίηση της Δημιουργικής Βιομηχανίας, η Συμπεριληπτική Ανάπτυξη, και οι Συνέργειες και Συνεργασίες, έτσι ώστε η Τέχνη και η Κοινότητα να αναπτύξουν μαζί ένα λειτουργικό οικοσύστημα.

Μέσα από βαθύ προβληματισμό και έγνοια για βιώσιμη αλλαγή, το σχέδιο περιγράφει τις ανάγκες και τη στήριξη των τεχνών και του πολιτισμού για τα επόμενα 10 χρόνια.

#ΟΠολιτισμοςΣτοΕπικεντρο

Όραμα – (να διαβαστεί ως ιστορία)

Μια πολιτιστική στρατηγική για μια πόλη που μας αποσπά την προσοχή

- Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή μας στη Λεμεσό.
- Περπατάς στην παραλία, ο ήλιος χτυπάει τα βλέφαρά και σας τυφλώνει προσωρινά, αλλά πραγματικά δεν σας πειράζει. Η μυρωδιά της θάλασσας και οι γλάροι από πάνω σε αποζημιώνουν.
- Δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή καθώς περπατάς γύρω από το μεσαιωνικό κάστρο, με τη φωτεινή ροζ περούκα σας, χορεύοντας υπό τους ήχους της σάλσα με δεκάδες φιλικούς αγνώστους. Η μυρωδιά των σκουπιδιών δεν σας ενοχλεί πραγματικά.
- Δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή σας. Πνίγετε τον ήχο της κυκλοφορίας, καθώς κάθεστε σε μια αέρινη πλατεία με τον ήχο της μουσικής στο βάθος, καλή διάθεση και τους χαμογελαστούς μουστακαλήδες σερβιτόρους να μεταφέρουν το νόστιμο φαγητό σας, ενώ λένε ένα αστείο.
- Δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή, καθώς παρακολουθείτε μια παράσταση μπαλέτου σε ένα πανέμορφο θέατρο στην καρδιά της πόλης, που σας υποδέχεται επαγγελματικό προσωπικό. Η τιμή του εισιτηρίου ήταν αρκετά υψηλή, αλλά άξιζε τον κόπο.
- Δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή, καθώς κατεβαίνετε τα σκαλιά του ρωμαϊκού αμφιθεάτρου, έχοντας μόλις ξεφύγει από το χάος στην είσοδο του θεάτρου: ακούτε τα βιολιά να κουρδίζουν στο αρχαίο κοίλο, σημάδι μιας υπέροχης βραδιάς με μουσικές παραστάσεις υπό το φως του φεγγαριού που αναδύεται.
- Δεν είναι δύσκολο να αποσπαστεί η προσοχή, κάτω από τη σκιά των τεράστιων πύργων που διανθίζουν την ακτογραμμή, μεταδίδοντας μια αίσθηση ευημερίας και αγριάδας.

Στη Λεμεσό, είναι πραγματικά πολύ εύκολο να αποσπαστεί η προσοχή.

Αποτελεί πρόκληση να δεις πέρα και πίσω από την εικόνα, που θα επιτρέψει στην πόλη και σε όλους τους ανθρώπους της να ονειρευτούν και να οραματιστούν το μέλλον. Ερχόμενες στο φως οι πολύπλοκες προκλήσεις που κρύβονται σε κοινή θέα, αυτό θα αποκαλύψει τον τεράστιο πλούτο και την ουσία της πόλης:

- Μια τοπική κοινότητα που νοιάζεται, με βαθιές ρίζες στον πολιτισμό και την ψυχαγωγία, αλλά επιλεκτική στον τρόπο με τον οποίο εμπλέκεται με το ξένο, το άγνωστο, το καινοτόμο, με εντυπωσιακές ανισότητες που στηρίζονται σε μια βαθιά αίσθηση της τοπικής ταυτότητας.
- Ο πολιτιστικός πλούτος και οι νοσταλγικές αναδρομές που προβάλλονται επιλεκτικά, συχνά στηριζόμενες σε προκαταλήψεις με βάση τις οικονομικές δυνατότητες, την ηλικία, τη φυλή, το φύλο και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.
- Οι πολλές κοινότητες, γλώσσες και κουλτούρες που συνυπάρχουν αρμονικά, αλλά περιστασιακά με εντάσεις και αντιπαραθέσεις.
- Η φιλοξενία και η γενναιοδωρία προς τους επισκέπτες και τους τουρίστες, χέρι-χέρι με ελάχιστη φροντίδα για θέματα βιωσιμότητας, περιβαλλοντικής και άλλης.
- Η τέχνη ως χόμπι είναι ευρέως διαδεδομένη και υποστηρίζεται, αλλά η τέχνη ως επάγγελμα είναι επισφαλής για τη συντριπτική πλειοψηφία των μορφών τέχνης.

1. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Οι στόχοι αποτελούν τον πυρήνα της Στρατηγικής και συνδέονται με το Χρονοδιάγραμμα του Στρατηγικού Προγραμματισμού (Ενότητα 5), ως μέσο σύνδεσης των θεωρητικών με τις πρακτικές προσεγγίσεις της παρούσας μελέτης. Κάθε μία από τις τρεις Προτεραιότητες είναι αριθμημένη (Α1, Α2, Β4, Γ3 κ.λπ.) και λειτουργεί ως αναφορά στις Δράσεις της Στρατηγικής, παραπέμποντας στις αρχές που διαμορφώνουν τις συγκεκριμένες δράσεις.

Α. Ενεργοποίηση των τεχνών και της δημιουργικής οικονομίας στη Λεμεσό -

1. Επανεξέταση των χώρων πολιτισμού και των πλαισίων λήψης αποφάσεων/διαχείρισης: για τους υπάρχοντες δημοτικούς χώρους πολιτισμού και τους συνδεδεμένους οργανισμούς, η δημιουργία, αναδιάρθρωση και βελτίωση των οργάνων λήψης αποφάσεων, της καλλιτεχνικής ηγεσίας, των μηχανισμών διαχείρισης και συντονισμού. Για το μελλοντικό σχεδιασμό γύρω από τις υποδομές, να εφαρμοστούν συμμετοχικά πλαίσια.
2. Ανάπτυξη και ανταλλαγή δεξιοτήτων για καλλιτέχνες και δημιουργούς: δημιουργία/ανανέωση πλαισίων υποστήριξης (έργα, συνεργασίες, εξεύρεση πόρων) για την εκπαίδευση καλλιτεχνών σε διάφορους τομείς, σχετικούς με τις τέχνες και τη διαχείριση τεχνών, καθώς και τη εξεύρεση πόρων. Αυτά τα πλαίσια θα περιλαμβάνουν ανταλλαγή δεξιοτήτων μεταξύ των καλλιτεχνών, μέσω τυπικών και μη τυπικών πλαισίων, διαγενεακής και αμφίδρομης μάθησης.
3. Επαναπροσδιορισμός της δημόσιας χρηματοδότησης αναδιάρθρωση της παρούσας φιλοσοφίας και μεθοδολογίας δημοτικής χρηματοδότης, προς έναν πιο διαφανή, συμπεριληπτικό και δίκαιο μηχανισμό.
4. Ολοκληρωμένη και ποικιλόμορφη εξεύρεση πόρων για τον τομέα των τεχνών: η πολυμορφία στη εξεύρεση πόρων εκ μέρους του δήμου (π.χ. χρηματοδότηση από την ΕΕ για τοπικές αρχές, ιδιώτες δωρητές, επιχειρηματικός τομέας μέσω ΕΚΕ, κ.λπ.) για την περαιτέρω υποστήριξη του τομέα των τεχνών. Η εξεύρεση πόρων να περιλαμβάνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον τομέα.
5. Λεμεσός 2030: μια συνολική ενεργοποίηση και σχεδιασμός του δήμου, του πολιτιστικού τομέα και άλλων εμπλεκόμενων φορέων για την υποστήριξη και υλοποίηση της ΠΠΤΕ 2030, βασισμένη σε ένα καλλιτεχνικό, κοινωνικό και οικονομικό σύστημα ανάπτυξης και βιωσιμότητας.
6. Δυναμική πολιτιστική κληρονομιά: δημιουργία και περαιτέρω ανάπτυξη των υφιστάμενων δομών που κάνουν την υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά ζωντανό μέρος της δημιουργικής οικονομίας. Προγράμματα και έργα που εμπλέκουν την πολιτιστική κληρονομιά ως ζωντανό και δυναμικό μέρος της πολιτιστικής ζωής της Λεμεσού.

7. Διασύνδεση με το ψηφιακό και το εικονικό: η αδιάλειπτη χρήση του φυσικού, του ψηφιακού και του εικονικού στη δημιουργία, διάδοση, συμπερίληψη και βιωσιμότητα (καλλιτεχνική, κοινωνική και οικονομική) για τον δημιουργικό τομέα.

B. Σύνδεση Κοινοτήτων / συμπεριληπτική ανάπτυξη

1. Ανάπτυξη κοινού: βαθιά κατανόηση του κοινού για τον πολιτισμό στη Λεμεσό, του χαρακτήρα και της ποικιλομορφίας του. Ένας στοχευμένος και μεθοδικός αναπτυξιακός σχεδιασμός για όλες τις ομάδες κοινού, σε συνεργασία με τους σχετικούς φορείς.
2. Δημοκρατικοποίηση του χώρου, της ανάπτυξής του και της (πολιτιστικής) χρήσης του: η ανακαίνιση ή η δημιουργία δημόσιων, δημοτικών και ιδιωτικών (πολιτιστικών) χώρων που να επιτρέπει την πρόσβαση σε διάφορα ακροατήρια και πληθυσμιακές ομάδες, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε καλλιτέχνες και τη δημιουργία προοπτικών βιώσιμων συνεργασιών γύρω από αυτούς τους χώρους, μετριάζοντας την ανισότητα ευκαιριών που υπάρχει σήμερα.
3. Μια Λεβαντίνικη και Ευρωπαϊκή πόλη, ένα λιμάνι και ένα φυσικό καταφύγιο: ο (ιστορικός και συνεχώς μεταβαλλόμενος) χαρακτήρας της Λεμεσού να αναγνωριστεί μέσω των πολιτιστικών εκφράσεων του παρελθόντος και του παρόντος της, των γλωσσών, των κοινοτήτων, των δικτύων και των πολιτισμών που την έχουν κάνει προσωρινό ή μόνιμο σπίτι τους. Να αναγνωριστεί πόσο από αυτό καθορίζεται από τη γεωγραφία του τόπου, φιλοδοξώντας να καταστήσει την πόλη έναν αρμονικό τόπο πολιτισμού.
4. Αφηγήσεις και πρακτικές συμπερίληψης / αποκλεισμού: μέσω της διευκόλυνσης κοινωνικών συμβολαίων (social contracts) μεταξύ των πληθυσμιακών ομάδων, ο πολιτιστικός και κοινωνικός τομέας θα αμφισβητήσει τις αφηγήσεις του αποκλεισμού όπως ο ρατσισμός, η ομοφοβία και η πατριαρχία, καθώς και εκείνες που προέρχονται από κοινωνικές ανισότητες όπως η μετανάστευση και η θεσμική διάκριση. Ταυτόχρονα, αυτά τα social contracts θα αποτελέσουν μηχανισμό κριτικής απέναντι σε αφηγήματα ιδιοκτησίας, που οδηγούν στον αποκλεισμό.
5. «Επιστροφή του λαϊκού στη λαογραφία»: δημιουργία συνθηκών και πλαισίων (δημιουργικών και οικονομικών) για τη συστηματική ένταξη της λαογραφίας/παράδοσης στην ενεργή ζωή του πολιτιστικού τομέα, μέσω της δημιουργίας βιώσιμων συνεργασιών και ιδιοκτησίας από την κοινότητα.
6. Πολιτιστική Δικαιοσύνη & Πρόσβαση για όλους: αναγνώριση των κοινωνικών ανισοτήτων που εμποδίζουν την πρόσβαση όλων στις πολιτιστικές δραστηριότητες, τα ιδρύματα και τους χώρους, είτε ως καλλιτέχνες, ως κοινό ή ως άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς. Δημιουργία συνθηκών για πρόσβαση σε όλους, μέσω της κριτικής σκέψης γύρω από την ταχεία ανάπτυξη, το κόστος ζωής, το brain-drain, τον ελιτισμό, κ.λπ.

7. Ενεργοποίηση του παρελθόντος και των (ιστορικών) κοινοτήτων: διερεύνηση σε βάθος και με υπευθυνότητα της κληρονομιάς της πόλης, όσον αφορά τους πληθυσμούς, τον πολιτισμό και τα κληροδοτήματα του παρελθόντος, δημιουργία συνθηκών για την ένταξη των εμπλεκόμενων φορέων στο δημιουργικό παρόν και μέλλον της πόλης, ενεργοποιώντας μηχανισμούς κριτικής νοσταλγίας στη διαδικασία.

C. Υποστήριξη Σχέσεων και Συνεργιών

1. Αξιοποίηση μηχανισμών μάθησης: δημιουργία και ενίσχυση συνεργασιών με δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και ανώτατης εκπαίδευσης, καθώς και με ιδιωτικά ινστιτούτα τεχνών. Επιπλέον, δημιουργία συνδέσμων ανταλλαγής και αμοιβαίας μάθησης, με ερασιτεχνικές καλλιτεχνικές ομάδες και κοινωνικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης.
2. Θεσμική ένταξη Δεξιοτήτων και Ικανοτήτων: αναγνώριση και χρήση δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω των επαγγελματικών σχολών τυπικής εκπαίδευσης για καλλιτέχνες, καθώς και μη τυπικής εκπαίδευσης, όπως τα προγράμματα Erasmus+, ο εθελοντισμός, οι πρακτικές ασκήσεις/μαθητείας, ως μέρος του πολιτιστικού κεφαλαίου της πόλης, πιστοποιημένα σε βιογραφικά σημειώματα και χρήσιμα στην εξεύρεση εργασίας στον πολιτιστικό τομέα, επαγγελματικά ή ως ερασιτέχνες. Αυτό θα ευθυγραμμίσει την πόλη με τις πρακτικές της ΕΕ.
3. Ένας ιστός συνδέσεων - διατομεακές συνεργασίες: δημιουργία βιώσιμων και στοχευμένων συνεργασιών μεταξύ του πολιτιστικού τομέα και τομέων όπως το εμπόριο, η τεχνολογία, οι επιχειρήσεις και τα χρηματοοικονομικά, ο τουρισμός και άλλα, ως μέσο για την απόκτηση πολυμορφίας των εργαλείων και των τύπων νοημοσύνης που θα δημιουργήσουν και θα υποστηρίξουν τον πολιτισμό, καθώς και για την εξερεύνηση άλλων μέσων άντλησης χρηματοδότησης.
4. Όραμα, όνειρα και φιλοδοξίες – δημιουργία χώρου για Εξάιρετες Πρωτοβουλίες: καθοδηγούμενη από όραμα και συμπεριληπτική σκέψη για ένα κοινό μέλλον για την πόλη και τους ανθρώπους της, η στρατηγική προτείνει ότι ο δήμος δίνει χώρο στους τοπικούς καλλιτέχνες να ξεκινήσουν μια σειρά εξαίρετων έργων, που θα ηγηθούν της επόμενης φάσης της πολιτιστικής ζωής της Λεμεσού.

2. ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ, ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΧΩΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Οι χώροι παίζουν καθοριστικό και κεντρικό ρόλο στη ζωή της πόλης, ιδιαίτερα στη Λεμεσό, όπου το τοπίο και η χρήση των χώρων αλλάζουν ραγδαία. Η ενότητα παρέχει ένα σχέδιο για την Ενεργοποίηση, Μετατροπή και Διατήρηση των χώρων Πολιτισμού, τόσο δημοτικών όσο και ιδιωτικών.

Χώροι Πολιτισμού:

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ:

- Δημοτική Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη¹
- Δημοτική Πινακοθήκη Λεμεσού – Οικία Παυλίδη²
- Μουσείο Λαϊκής Τέχνης³
- Παπαδάκειο Δημοτικό Ωδείο
- Παττίχειο Ιστορικό Αρχείο και Κέντρο Μελετών
- Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λεμεσού – Αποθήκες Παπαδάκη
- Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο Λεμεσού⁴
- Δημοτικό Κηποθέατρο «Μάριος Τόκας»
- Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο Πάνος Σολομωνίδης⁵
- Αρχείο Σόλωνα Μιχαηλίδη⁶
- Θεατρικό Μουσείο Κύπρου⁷
- Μεσαιωνικό Μουσείο Κύπρου – Κάστρο Λεμεσού⁸
- Αμφιθέατρα στο Μόλο
- Δημοτικές Πολυκατοικίες “Πλουτής Σέρβας”⁹
- Μουσείο Λεμεσιανού Καρναβαλιού¹⁰

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ	- ο Καταγραφή των διοικητικών και διαχειριστικών μοντέλων κάθε χώρου - ο Χαρτογράφηση του πλαισίου λήψης αποφάσεων για κάθε χώρο (πως λαμβάνονται οι αποφάσεις;) - ο Διευκρίνιση της σχέσης με τον δήμο (διαχείριση, χρηματοδότηση, συντήρηση, επικοινωνία, ένταξη σε δημοτικά προγράμματα, συμμετοχή σε προγράμματα της ΕΕ) - ο Καταγραφή των εξόδων και των εσόδων από κάθε χώρο
---------------------	--

¹ <https://www.limassol.org.cy/en/library>

² <https://www.limassol.org.cy/en/dimotiki-pinakothiki>

³ <https://www.limassol.org.cy/en/museum-laikis-texnis>

⁴ <https://www.limassol.org.cy/en/patixeio-dimotiko-theatro>

⁵ <https://www.limassol.org.cy/en/panos-solomonidis>

⁶ <https://www.limassol.org.cy/en/solonas-mixailidis>

⁷ <https://www.limassol.org.cy/en/theatriko-mouseio>

⁸ <https://www.limassol.org.cy/en/mesaioniko>

⁹ Δημοτικό Κέντρο Κοινωνικών προγραμμάτων.

¹⁰ Εγκαινιάστηκε τον [Μάιο 2024](#).

Μετατροπή	○ Μέσω μίας μελέτης από ειδικούς, να διαμορφωθεί μία ειδικά προσαρμοσμένη προσέγγιση για τη διαχείριση, ανάπτυξη και βιωσιμότητα κάθε χώρου. ○ Ξεκάθαρη διατύπωση του ρόλου του δήμου για κάθε χώρο. ○ Εμπλοκή της σχετικής (με κάθε χώρο) κοινότητας καλλιτεχνών με μία διαβούλευση σχετικά με τη χρήση του χώρου.
Διατήρηση	○ Δημιουργία στρατηγικής για κάθε χώρο, με βραχυπρόθεσμο (1-3 χρόνια) και μεσοπρόθεσμο (3-5 χρόνια) προγραμματισμό. ○ Δημιουργία ενσωματωμένου μηχανισμού αξιολόγησης στο τέλος των 5 ετών, για τη δημιουργία νέας στρατηγικής.

ΙΔΙΩΤΙΚΑ/ ΑΛΛΑ:

- Τουρκοκυπριακή Δημοτική Αγορά – Θέατρο ΕΝΑ
- Θέατρο Ριάλτο
- Μόλος
- Αποθήκες Τράκασολ – Παλιό Λιμάνι
- Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ (Εταιρία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού)
- Αρχαίο Θέατρο Κουρίου και Αρχαιολογικός τόπος ¹¹
- Πολύωρος +εργείο
- Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών – Συντονιστικό Πολιτιστικών Φορέων
- Χαρουπόμυλος Λανίτη
- «Πλουτής Σέρβας» Εκθεσιακοί Χώροι – Υπόγειος, Πλατεία Ηρώων (ανακαίνιση)
- Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λεμεσού
- Αρχαιολογικός Χώρος Αμαθούντας
- Κόλλα Εργοστάσιο Πολιτισμού¹²
- ΕΤΚΟ Χώρος Εκδηλώσεων¹³

Ενεργοποίηση	Δημιουργία και ενίσχυση δεσμών μεταξύ των χώρων και της πόλης, μέσω ποιοτικής έρευνας και χαρτογράφησης: - Ποιος είναι ο ρόλος κάθε χώρου στην πολιτιστική ζωή της πόλης; - Με ποιους φορείς συνδέονται; - Τι είδους υπηρεσίες προσφέρουν; - Πώς χρηματοδοτούνται; - Σε ποιά δίκτυα συμμετέχουν;
Μετατροπή	Σχεδιασμός ενός πλάνου για την ένταξη των χώρων στο οικοσύστημα της πόλης:

¹¹ Το Κούριο δεν είναι μέρος της περιοχής της Λεμεσού, ωστόσο περιλαμβάνεται εδώ αφού είναι ένας χώρος συνδεδεμένος με την πολιτιστική σκηνή της Λεμεσού, προσελκύει μεγάλες ομάδες κατοίκων, επισκεπτών και τουριστών της πόλης.

¹² <https://rzt.agency/projects/kolla-factory-of-culture-landscaping>

¹³ <https://etkocypus.com/>

	- Πώς μπορούν να γίνουν μέρος της δημιουργικής οικονομίας της πόλης; - Πώς μπορούν να υποστηρίξουν και να υποστηριχθούν από τον Δήμο; - Πώς μπορούν να συμμετάσχουν σε προσπάθειες εξεύρεσης πόρων; - Πώς μπορούν να ενεργοποιήσουν τα δίκτυά τους στο πλαίσιο του πολιτιστικού οικοσυστήματος της Λεμεσού;
Διατήρηση	- Κοινή προσπάθεια για εξεύρεση πόρων και κοινές εκδηλώσεις - Συνεργατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη δημιουργία, οργάνωση και διαχείριση εκδηλώσεων - Συστηματική ένταξη των χώρων στις εκδηλώσεις του Δήμου - Υποστήριξη και συμμετοχή στα δίκτυα των Δημοτικών χώρων και αντίστροφα

Αθλητικές Υποδομές:

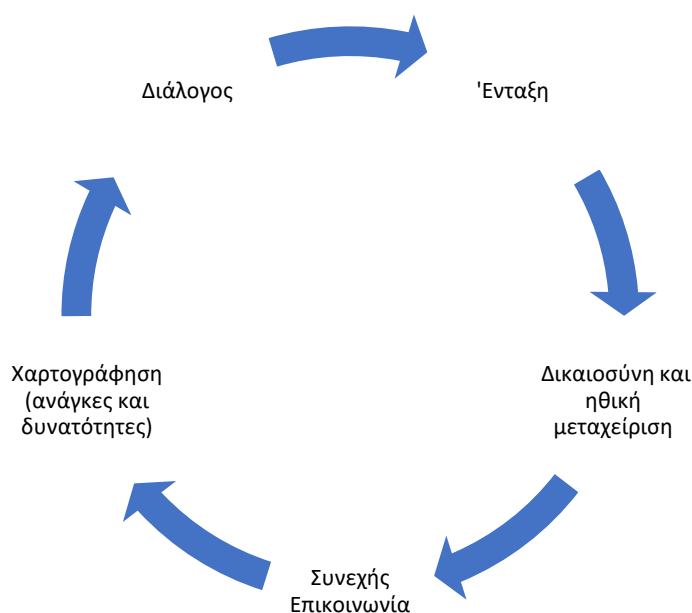
- Φυτίδριο Αθλητικό Κέντρο ΓΣΟ: ανακαινισμένο αθλητικό πολυκέντρο, χώρος του ιστορικού αθλητικού συλλόγου ΓΣΟ
- Γήπεδο ΑΕΤΟΥ: ανακαινισμένο γήπεδο ποδοσφαίρου
- Κέντρο Αθλημάτων Παραλίας Δήμου Λεμεσού
- Αθλητικός Πολυχώρος Αγίας Φύλας, αθλητικές εγκαταστάσεις στην περιοχή προσφυγικών κατοικιών
- Όργανα γυμναστικής σε Μόλο, παραλία Εναερίου, πάρκο Αναγέννησης, πάρκο στην οδό Φιλελλήνων και Πάρκο Γκογκέν
- Αθλητικό κέντρο με εξοπλισμό γυμναστικής και γήπεδα μπάσκετ βρίσκονται υπό ανάπτυξη στις εξής πλατείες: στην οδό Ευαγόρα Λανίτη (Εκάλη), στην οδό Αζαλέας (Εκάλη) και στη διασταύρωση των οδών Ατλαντος και Επιδάουρου (Ομόνοια).

Η ενεργοποίηση/μετατροπή/διατήρηση των Αθλητικών Υποδομών περιλαμβάνει ενδιαφερόμενους φορείς εκτός αυτών που εξετάζονται στην παρούσα Στρατηγική, επομένως απαιτεί ευρύτερη συνεργασία και μέρος ξεχωριστής διαδικασίας σχεδιασμού.

3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η κοινότητα βρίσκεται στον πυρήνα της Στρατηγικής, που απλά δεν μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς άτομα και ομάδες γύρω της. Το οικοσύστημα που περιγράφεται παρακάτω επιτρέπει μια ολιστική προσέγγιση στο πώς φροντίζονται αυτές οι κοινότητες και πώς οι εκπαιδευτικές διαδικασίες μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες σε αυτό.

Δημιουργία Κοινότητας & Κοινωνική Συνοχή

- **Χαρτογράφηση Αναγκών και Δυνατοτήτων:** συχνές χαρτογραφήσεις του πολιτιστικού τομέα, που θα εστιάζουν σε δύο κύριους πυλώνες, τι έχουν να προσφέρουν τα άτομα και οι ομάδες και ποιες είναι οι ανάγκες τους. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, μπορεί να πραγματοποιηθεί πιο ενημερωμένος διάλογος μεταξύ του δήμου και του πολιτιστικού τομέα.
- **Διαδικασίες Διαλόγου:** καθιερωμένες διαδικασίες διαλόγου μεταξύ του Δήμου και των καλλιτεχνικών οργανώσεων, καθώς και της κοινότητας γενικότερα. Διαβουλεύσεις, στοχευμένες ομάδες, ποιοτική και ποσοτική έρευνα και άλλες μέθοδοι.
- **Ένταξη:** οι διαδικασίες δημιουργίας κοινοτήτων πρέπει να είναι συμπεριληπτικές για άτομα και ομάδες από διάφορα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα, που ασχολούνται με σύγχρονες και κλασικές μορφές τέχνης, μέσα από διάφορες μεθοδολογίες κ.λ.π.. Επιπλέον, πρέπει να είναι γλωσσικά συμπεριληπτικές, να περιλαμβάνουν άτομα με αναπηρίες, την κοινότητα LGBTQ+ κ.λπ.
- **Δικαιοσύνη και Ηθική Μεταχείριση:** πρόσβαση σε πληροφορίες και χρηματοδότηση, πρόσβαση σε χώρους και ευκαιρίες για όλους, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Αυτό μπορεί να σημαίνει πρόσβαση σε κοινοτικά κέντρα

και δημόσιους χώρους, πολύγλωσση επικοινωνία, ισονομία στην πρόσβαση στα μέσα ενημέρωσης.

- **Συνεχής Επικοινωνία:** Η συμμετοχή της κοινότητας και ο διάλογος παρουσιάζονται σε όλες τις εκδηλώσεις της υλοποίησης της Στρατηγικής. Δημιουργία μηχανισμών εντός του Δήμου για να ληφθούν υπόψη με παραγωγικό τρόπο οι απόψεις των καλλιτεχνών και της κοινωνίας γενικότερα.

Εκπαίδευση:

Ένα στερεότυπο για τη Λεμεσό είναι ότι όλοι έχουν παρακολουθήσει κάποιο μάθημα τεχνών κάποια στιγμή στη ζωή τους, βρισκόμενοι συνεπώς σε επαφή με τον πολιτισμό.

Ωστόσο, η σύνδεση μεταξύ της επαγγελματικής καλλιτεχνικής σκηνής και της εκπαιδευτικής πλευράς του πολιτισμού παρουσιάζει μια απόκλιση. Εδώ τονίζονται οι συνιστώσες αυτού του οικοσυστήματος και γίνονται προτάσεις για τη σύνδεσή τους.

- Σύνδεση Ερασιτεχνικών Καλλιτεχνικών Ομάδων / Μη Τυπικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματιών Καλλιτεχνών / Ομάδων:
 - Ετήσια καταγραφή από το δήμο όλων των ερασιτεχνικών καλλιτεχνών ομάδων και ομάδων μη τυπικής εκπαίδευσης, σε μια δημοσίως προσβάσιμη λίστα.
 - Οι επαγγελματίες καλλιτέχνες και ομάδες να ενημερώνουν τους μη επαγγελματίες καλλιτέχνες και τους φοιτητές / επαγγελματίες για το έργο τους, προκειμένου να παρακολουθούν έργα και εκδηλώσεις ως μέρος της εκπαίδευσής τους και της εργασίας τους.
 - Οι επαγγελματίες καλλιτέχνες να αποτελούν πηγή πληροφοριών για τους μη επαγγελματίες και τα άτομα που ασχολούνται με τη μη τυπική εκπαίδευση στο

πλαίσιο έργων και εκπαιδεύσεων τους, ως αμειβόμενοι επαγγελματίες και ως σύμβουλοι.

- Σύνδεση επαγγελματιών καλλιτεχνών με την τυπική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση:
 - Διατήρηση επαφών με τους εκπαιδευτικούς καλλιτεχνικών μαθημάτων στην τυπική εκπαίδευση (μουσική, τέχνη, θέατρο, σχεδιασμός, κ.λπ.), με πληροφορίες να αποστέλλονται στα δημοτικά σχολεία και στα νηπιαγωγεία
 - Οι επαγγελματίες καλλιτέχνες να προσφέρουν Ανοιχτά Εργαστήρια, σεμινάρια, επισκέψεις στους χώρους τους και άλλες ευκαιρίες για αλληλεπίδραση των μαθητών ως μέρος του προγράμματος σπουδών, των μαθητικών ομίλων, των εκδρομών τους, κ.ά.
 - Ενημέρωση των σχολείων για καλλιτεχνικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακά
- Σύνδεση μη τυπικής εκπαίδευσης με τυπική εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια):
 - Ανάπτυξη προτάσεων Erasmus + ως συνεργασίες μεταξύ τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης
 - Ευκαιρίες εθελοντισμού για μαθητές της τυπικής εκπαίδευσης σε μη τυπική εκπαίδευση, ως μέσο για τη σύνδεση με την κοινωνική ατζέντα των ΜΚΟ
- Σύνδεση Ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης ¹⁴ με τον πολιτισμό και τις τέχνες (επαγγελματικά και ερασιτεχνικά) :
 - Η ανώτερη εκπαίδευση μπορεί να αποτελεί μια συνολική πηγή εξειδίκευσης και ανάλυσης βασισμένης στην έρευνα, με συνεργασίες για την ανάπτυξη ερευνητικών προτάσεων και έργων.
 - ΤΕΡΑΚ: ¹⁵ Ο στρατηγικός σχεδιασμός του ιδρύματος συνδέεται με ποικίλους ουσιαστικούς τρόπους με τον πολιτισμό, και επομένως αυτή η εισήγηση της Στρατηγικής σχετίζεται άμεσα με αυτούς. Για να είμαστε πιο ακριβείς, υπάρχει αναφορά στην 'ακαδημαϊκή αριστεία στην έρευνα στον (...) πολιτισμό (...)', μαζί με τη διεθνή διάχυση και σύνδεση με την κοινότητα, καθώς και του προσανατολισμού προς τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας.

Καθώς όλα αυτά αποτελούν προτεραιότητες της παρούσας Στρατηγικής, υπάρχουν αρκετές συνδέσεις που μπορούν να γίνουν:

¹⁴ Εγκεκριμένα (από την Κυπριακή Δημοκρατία) Ιδρύματα:

https://www.dipae.ac.cy/archeia/idrymata/iste/katalogos_iste.pdf

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), Absolute Institute Of Technical Education, Collegio Mesogios (Κολέγιο Μεσόγειος), C.D.A. College, Frederick Institute Of Technology, Intercollege, The Limassol College T.L.C., Susini College, The Cyprus Institute Of Marketing, The C.T.L. Eurocollege, Cyprus College – Lemesos, Cyprus International Institute Of Management, The Cyprus Academy Of Art.

¹⁵ Ο Στρατηγικό Σχεδιασμός του ΤΕΠΑΚ - 2023-30 (<https://www.cut.ac.cy/university/strategic-plan/>) προσφέρει μια ανάλυση των προτεραιοτήτων του Ιδρύματος. Αυτός περιλαμβάνει και τη σχέση με την πόλη της Λεμεσού και τον πολιτισμό.

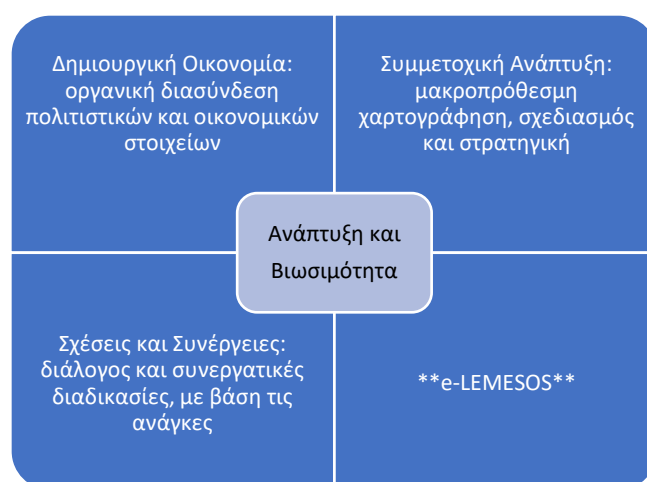
- Δημιουργία βιώσιμων συνεργασιών με ακαδημαϊκούς και τμήματα στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΕ και περιφερειακών έργων, με έμφαση στις προτεραιότητες και των δύο ιδρυμάτων.
- Σύνδεση των χώρων πολιτισμού της πόλης με τις δραστηριότητες των φοιτητών του ΤΕΠΑΚ, ώστε να εξοικειωθούν με τις καλλιτεχνικές υποδομές της πόλης και να δημιουργήσουν βιώσιμες συνδέσεις.
- Συνεχής σύνδεση των φοιτητών με τον δήμο, τους χώρους και τις δραστηριότητές του μέσω προγραμμάτων φιλοξενίας, πρακτικής άσκησης, ανεξάρτητων μελετών και άλλων ευκαιριών εφαρμοσμένης μάθησης. Ο Δήμος Λεμεσού μπορεί να δίδει ανάλογα πιστοποιητικά για δεξιότητες και ικανότητες μη τυπικής εκπαίδευσης.
- Δημιουργία σημείων επαφής για εθελοντισμό και αλληλεπίδραση μεταξύ των δημοτικών αρχών και των φοιτητών/εκπαιδευτικών, για τη διασφάλιση βιώσιμου διαλόγου και ανάπτυξης.

4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Στοχεύοντας ο Δημιουργικός Τομέας της Λεμεσού να βρεθεί σε σταθερή πορεία ανάπτυξης και βιωσιμότητας, αυτή η Στρατηγική προτείνει ότι οι τρεις πυλώνες στον πυρήνα της, υποστηρίζουν τις μακροπρόθεσμες συνθήκες και σχεδιασμό.

Το διάγραμμα παρακάτω λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι, οι Δημιουργικές Οικονομίες, η Συμμετοχική Ανάπτυξη και οι Σχέσεις και Συνεργασίες, μαζί με ένα ψηφιακό πλαίσιο για την πολιτιστική ζωή της πόλης με τη μορφή πλατφόρμας, βρίσκονται στον πυρήνα της βιωσιμότητας της παρούσας Στρατηγικής.

Όλος ο σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα ως μέρος της βάσης του, δομώντας το μέλλον από το παρόν. Καθώς πολλά πρωτοποριακά προγράμματα και χώροι συνδέονται με προσωπικές πρωτοβουλίες και το γενναιόδωρο πνεύμα των πολιτών της Λεμεσού, η ουσία πρέπει να μετατοπιστεί στην συνειδητή ευθύνη της πόλης να διατηρεί, να αναπτύσσει και να στηρίζει τα πολιτιστικά πλαίσια και να υποστηρίζει τους καλλιτέχνες.

5. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Πότε	Δράση	Επικεφαλής	Εταίροι	Χρηματοδότηση	Στόχοι
2024-2027 – Αξιολόγησή και Προγραμματισμός / Προετοιμασία ΠΠΤΕ / Επικοινωνία					
2024-2025	ΠΠΤΕ Φάκελος Διεκδίκησης	Λεμεσός 2030	Πολιτιστικός Τομέας	Δήμος και δωρεές	A5
2024-2025	- Προγραμματισμός και Άνοιγμα Δημοτικού Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας - Σύνθεση σχεδίου παρακολούθησης πολιτιστικής στρατηγικής	Δήμος	Λεμεσός 2030	Δήμος και Ευρωπαϊκά Προγράμματα	A3, A4, A5
2024-2025	Δημιουργία δικτύου Μουσείων της Λεμεσού με δημοτικά και ιδιωτικά μουσεία	Δήμος & ΤΕΠΑΚ	Μουσεία της Λεμεσού	Δήμος και Ευρωπαϊκά Προγράμματα	A4, A5, C3
2024-27	Αξιολόγηση και Προγραμματισμός των δημοτικών πολιτιστικών πλαισίων λήψης αποφάσεων (Πολιτιστική Επιτροπή Δημοτικού Συμβουλίου, Πολιτιστικό Γραφείο, Διαπολιτισμική Στρατηγική)	Δήμος	ΤΕΠΑΚ	ΕΕ	A1, A3, B3, B4, B5, B6, B7
2024-2027	Χαρτογράφηση, Αξιολόγηση και Προγραμματισμός για δημόσιους χώρους (νέα σχέδια διαχείρισης, εξεύρεση	Δήμος	ΤΕΠΑΚ, Λεμεσός 2030, Συντονιστικό Πολιτιστικών Φορέων Λεμεσού	ΕΕ	A1, B2, B3, B4, B6, B7

	πόρων, κτίσημο συνεργασιών, κλ.π.) ¹⁶				
2024-2027	Χαρτογράφηση, Διάλογος και Πλαίσια για χρήση των εγκαταλελειμμένων χώρων για τον πολιτιστικό τομέα	Λεμεσός 2030	Δήμος, ΕΤΕΚ, ΤΕΠΑΚ,	Δήμος, ΕΥ Structural Funds	A5, A6, B4, C3, C4
2024-27	Αξιολόγηση, Συμμετοχικός Προγραμματισμός και Pilot Programming για τις κυρίες ετήσιες εκδηλώσεις (Καρναβάλι, Γιορτή του Κρασιού, Κατακλυσμός) ¹⁷	Δήμος	Υφυπουργείο Τουρισμού, Λεμεσός 2030	Δήμος και Υφυπουργείο Τουρισμού	A3, A6, B2, B3, B4, B6, B7
2026-28	Χαρτογράφηση, Αξιολόγηση Αναγκών και Μελέτη για Νέες πολιτικές και προγράμματα των Μουσείων Λεμεσού: καινοτομία, προγράμματα ανάπτυξης κοινού, τεχνολογικές εφαρμογές, στελέχωση, προγράμματα της ΕΕ για δικτύωση και ανάπτυξη	Δήμος & ΤΕΠΑΚ	Δίκτυο Μουσείων Λεμεσού	Ευρωπαϊκά Προγράμματα	A1, A4, A5, A7, B1, B2, B6, C2
2024-2026	Ευρωπαϊκή και περιφερειακή χρηματοδότηση	Δήμος και Λεμεσός 2030	- Οργανισμού Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	ΕΕ	A4, B4, B5,

¹⁶ Spaces include (but are not limited to): Municipal University Library, Public Art Gallery – Pavlides Residence, Municipal Museum of Folk Art, Papadakio Municipal School of Music, Pattihio Municipal Museum-Archive, Municipal Center for the Arts-Apothikes Papadaki, Pattihio Municipal Theatre, ‘Marios Tokas’ Municipal Garden Theatre, Municipal Cultural Center ‘Panos Solomonides, Municipal Archive Museum Solonas Michaelides, Cyprus Theatre Museum, Cyprus Medieval Museum – Limassol Castle, Beach Promenade Amphitheatres, Municipal Buildings “Ploutis Servas”, Carnival Museum

¹⁷ Data collection regarding audiences, effectiveness of funding and social engagement.

	Εκστρατεία ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης ικανοτήτων (Creative Europe, Erasmus+, EEA χορηγίες, Interreg, etc)		ν και Πολιτιστικών Σχέσεων - EU Directorate for Culture - Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου - Υπουργείο Οικονομικών		B6, B7, C2, C3
2024-27	Προγραμματισμός και Εφαρμογή της “Διαδικτυακής πολιτιστικής πλατφόρμας Λεμεσού”	Δήμος (συμβόλαιο για εφαρμογή σε ΜΚΟ)	ΤΕΠΑΚ & ΜΚΟ	ΕΕ	A4, A7
2024-2027	Σχέδιο Δράσης Δημιουργικών Βιομηχανιών για την πόλη της Λεμεσού	Δήμος και Υφυπουργείο Τουρισμού και Υφυπουργείο Πολιτισμού	- Πολιτιστικός Τομέας - ΚΟΤ Λεμεσού - Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λεμεσού	Υπουργείο Οικονομικών	A2, A6, B3, B4, B5, B6, C2, C3
2024-2027	Εκστρατεία Ενίσχυσης Δεξιοτήτων για την εκπαιδευτική ικανότητα του τομέα των τεχνών	Δήμος	- Πολιτιστικός Τομέας - Υπουργείο Παιδείας - Υφυπουργείο Πολιτισμού	- Δήμος - Υπουργείο Παιδείας - Υφυπουργείο Πολιτισμού	A2, A6, B3, B4, B5, B6, C2
2025-2027	Προετοιμασία και Υποβολή Αιτήσεων για Ευρωπαϊκές και περιφερειακές χρηματοδοτήσεις	Δήμος	- Δήμος - Πολιτιστικός Τομέας		A2, A4, A6, B6
2025	Εγκαίνια του Μουσείου Ιστορίας Αθλητισμού	Δήμος	Lemesos Sports Authority (KOA)		A1
2025	Εγκαίνια του “Μουσείου της Πόλης”	Δήμος		- Δωρεά από την οικογένεια Παπαδοπούλου - Δήμος	A1

2025 – 2026	Χαρτογράφηση Κοινού και Σχεδιασμός Ανάπτυξης σε όλο τον πολιτιστικό τομέα που σχετίζεται με το δήμο	Δήμος	-Υφυπουργείο Πολιτισμού -ΤΕΠΑΚ	- Υφυπουργείο Πολιτισμού - Δήμος	A1, B4, B6, C3
2025-26	Πρόγραμμα Εταιρικής Ευθύνης (CSR) Προγραμματισμός Ανάπτυξης: ‘Υιοθετήστε ένα καλλιτεχν@’ σχέδιο προσέγγισης καλλιτεχνών για την εταιρική υποστήριξη για καλλιτέχνες με έδρα τη Λεμεσό	Λεμεσός 2030	Δήμος	Δήμος	A4, B4, B5, B6, C3
2026	Εγκαίνια Πλατεία Ηρώων “Πλατεία Καθημερινών Ηρώων”	Δήμος	Αρχιτέκτονες (Στρατής & Πασαδάκης)	-‘Θάλια’ Προγράμμα κοινωνικής συνοχής -ΕΕ	A1, B2
2028- 2030 – ΠΠτΕ/ Νέες Δομές σε Εφαρμογή / Πιλοτικά Προγράμματα σε Εφαρμογή					
2028-2030	ΠΠτΕ Προγραμματισμός, Εύρεση επιπλέον Κονδυλίων και Προετοιμασίες (αν επιλεγεί η Λεμεσός)	Λεμεσός 2030	Δήμος, Πολιτιστικός Τομέας, ΜΚΟ, Επιχειρηματικός και τουριστικός τομέας	Δήμος, ΕΕ και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A1, A3, A4, A5, B3, B4, B5, B6, B7, C3, C4
2028 και μετά	Νέες διαδικασίες λήψης αποφάσεων στο δημοτικό επίπεδο σε ισχύ	Δήμος	Πολιτιστικός Τομέας, ΜΚΟ, Επιχειρηματικός και τουριστικός τομέας	Δήμος, ΕΕ και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A1

2028 και μετά	Νέα σχέδια διαχείρισης χώρων σε ισχύ	Δήμος	Πολιτιστικός Τομέας, ΜΚΟ, Επιχειρηματικός και τουριστικός τομέας	Δήμος, ΕΕ και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A1
2028 και μετά	Νέα μορφή κυριότερων ετήσιων εκδηλώσεων σε ισχύ (Καρναβάλι, Γιορτή του Κρασιού, Κατακλυσμός)	Δήμος	Κοινότητα, Πολιτιστικός Τομέας, ΜΚΟ, Επιχειρηματικός και τουριστικός τομέας	Δήμος, ΕΕ και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A6, B2
2028 και μετά	Εκπαιδευτικά προγράμματα για ετήσια φεστιβάλ σε ισχύ (δημοσιά και ιδιωτικά)	Πολιτιστικά ΜΚΟ	Πολιτιστικοί επιμελητές, Εκπαιδευτικά ιδρύματα	Υφυπουργείο Πολιτισμού	C1
2028 και μετά	- Λεμεσός ‘Best Practices’ Showcase: πρόγραμμα ανάπτυξης των τεχνών βάσει της κοινής πρωτοβουλίας του Κεντρώ Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ (The Yard Residency), Ανάπτυξη Καλλιτεχνών στο Θέατρο Ριάλτο, Στέγη Χορού Λεμεσός, άλλα. - Περιοδεία παραστάσεων στην Κύπρο και διεθνώς	-Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ -Θέατρο Ριάλτο	-‘Culture Moves Europe’ - Ευρωπαϊκά και περιφερειακά προγράμματα κινητικότητας -Πολιτιστικά ΜΚΟ	Υφυπουργείο Πολιτισμού και Δήμος	C3, C4
2028 και μετά	Περιβαλλοντικό Χαρτοφυλάκιο Λεμεσού: Ανθεστήρια και Εκστρατεία για την Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα	Πολιτιστικά και Περιβαλλοντικά ΜΚΟ	Δήμος	-Επίτροπος Περιβάλλοντος -Υπουργείο Γεώργιας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	C3

				-Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα	
2030	Εφαρμογή ΠΠΤΕ (αν επιλεγεί η Λεμεσός)	Λεμεσός 2030	Κοινότητα Λεμεσού, Πολιτιστικός Τομέας, ΜΚΟ, Επιχειρηματικός και τουριστικός τομέας	Δήμος, ΕΕ και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A5
2031 – 2033 - ΠΠΤΕ / Ανάπτυξη και Αξιολόγηση					
2031-32	Αξιολόγηση ΠΠΤΕ (αν επιλεγεί η Λεμεσός)	Λεμεσός 2030	Δήμος, ΤΕΠΑΚ, αλλά	Δήμος	A5
2031	Μετάβαση του Πολιτιστικού Γραφείου του Δήμου στο Οργανισμό Λεμεσός 2030 (αν επιλεγεί η Λεμεσός)	Λεμεσός 2030	Δήμος		A-B-C
2033	Αξιολόγηση της Πολιτιστικής Στρατηγικής 2024-34	Δήμος	Περιφερειακοί και διεθνές εταίροι	Δήμος	C3
2033	Εγκαίνια των Νέων Βιώσιμων Δομών	Δήμος	Πολιτιστικός Τομέας	Δήμος, Ευρωπαϊκά και περιφερειακά προγράμματα, δωρεές	A1
2034 Σύνθεση Πολιτιστικής Στρατηγικής 2034-2044					

Ο στόχος της παρακάτω ενότητας είναι να δώσει μια Περίληψη των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο Δήμος. Οι πληροφορίες προέρχονται από υφιστάμενες έρευνες, συνεντεύξεις, συνεργασίες με δημοτικές αρχές και διαδικτυακές πηγές. Ακριβείς πηγές και σύνδεσμοι βρίσκονται στις υποσημειώσεις.

Αυτή η μελέτη διαπιστώνει ότι υπάρχουν ελλείψεις στα εξής:

- **Επικοινωνία** – οργάνωση και διάδοση πληροφοριών για πολιτιστικά γεγονότα και χώρους στο κοινό, στους ντόπιους, στους επισκέπτες και στους τουρίστες. Η Λεμεσός φαίνεται αποκομμένη από το υπόλοιπο νησί και τα ευρωπαϊκά/περιφερειακά πολιτιστικά πλαίσια και επικεντρώνεται μόνο σε συγκεκριμένα γεγονότα, π.χ. Καρναβάλι, Γιορτή του Κρασιού και αρχαιολογικοί χώροι.
- **Προγραμματισμός** – Για τις ανάγκες χρηματοδότησης και προγραμματισμού καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, φαίνεται ότι λαμβάνονται υπόψιν ελάχιστα οι μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας και των καλλιτεχνών, με αποτέλεσμα την επανάληψη δραστηριοτήτων αντί για ανανέωση και επανασχεδιασμό.¹⁹
- **Κοινωνική Σύνδεση** – Εκδηλώσεις όπως το Καρναβάλι και η Γιορτή του Κρασιού επικεντρώνονται σε δύο παράγοντες, τη διασκέδαση και το εμπορικό κέρδος, με ελάχιστη συμμετοχική καλλιτεχνική διαχείριση, κοινωνική συμμετοχικότητα, εκπαιδευτικές ευκαιρίες, συσχετισμό με τα ανθρώπινα δικαιώματα ή περιβαλλοντικά θέματα. Σπάνια γίνονται κοινωνικές δράσεις, για παράδειγμα μέσω διαβουλεύσεων, που σχετίζονται με άλλα γεγονότα ή διαχείριση χώρων.
- **Υποστήριξη** – την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα επαγγελματικών και ερασιτεχνικών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων και παιδιών), μέσω προγραμμάτων και πλαισίων. Πρωτοβουλίες που προσφέρουν βιώσιμη υποστήριξη, καθώς και διαφοροποίηση στη χρηματοδότηση, για παράδειγμα μέσω προγραμμάτων της ΕΕ, είτε διακόπτονται είτε δεν πραγματοποιούνται καθόλου.
- **Διατομεακότητα** – Σύνδεση πολιτιστικών εκδηλώσεων και οργανισμών με άλλους σχετικούς τομείς, όπως η πολιτιστική κληρονομιά, ο τουρισμός, η πολιτιστική διπλωματία, η ακαδημία, για την παραγωγή νέων έργων και προσεγγίσεων στην παραγωγή τέχνης και στον συνολικό πολιτιστικό βίο της πόλης.
- **Σύνδεση των Online - offline** – παρά διάσπαρτες προσπάθειες και σχέσεις, η συνεχής ψηφιακή επικοινωνία, η ενίσχυση των ικανοτήτων και η συνολική σύνδεση δεν έχουν τεθεί σε τακτικό επίπεδο, με αφιερωμένους πολύγλωσσους μηχανισμούς, π.χ. σελίδες, πλατφόρμες, χάρτες, καταλόγους καλλιτεχνών.
- **Οικονομική Ισονομία** – οι καλλιτέχνες και οργανισμοί των τεχνών εντός συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού της πόλης λαμβάνουν αναλογικά χαμηλές

¹⁸ Στοιχεία από την Ποσοτική Μελέτη *Lemosos 2030: Focus Groups Results Report*, του Theodoros Kourous, Λεμεσός, Νοέμ. 2023.

¹⁹ Example of a socially-engaged carnival: <https://www.napolike.com/torna-il-carnevale-di-scampia-con-il-corteo-di-carri>

αποδοχές και έξοδα παραγωγής, ενισχύοντας την αίσθηση της αδικίας και της φυγής των καλλιτεχνών από την πόλη.

7. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Στα τρία μέρη που ακολουθούν, μπορείτε να βρείτε τις υπάρχουσες υποδομές, τον πολιτιστικό προγραμματισμό και τα υφιστάμενα διοικητικά και διαχειριστικά πλαίσια, τόσο δημοτικά όσο και ιδιωτικά. Αυτό δεν αποτελεί εξαντλητική χαρτογράφηση, αλλά παρέχει στον αναγνώστη μια ιδέα του "τι έχουμε", ως πρόσθετη κατανόηση του "τι χρειαζόμαστε", και των προαναφερθέντων Ανάλυσης και Χρονοδιαγράμματος.

A. ΥΠΟΔΟΜΗ²⁰

Η πόλη διαθέτει μια μεγάλη ποικιλία υποδομών σχετικών με τις τέχνες, τόσο εσωτερικούς όσο και εξωτερικούς χώρους, οι οποίοι ανήκουν ή διοικούνται από τον Δήμο ή λειτουργούν ως ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι δημοτικοί χώροι έχουν διάφορα καθεστώτα διαχείρισης και οικονομικών σχέσεων με τον δήμο, από στενά συνδεδεμένοι έως απλά συσχετισμένοι. Ένας αριθμός δημοτικών πολιτιστικών χώρων δωρίστηκε από ιδιώτες δωρητές, δείχνοντας την ισχυρή πολιτική ταυτότητα στη Λεμεσό.

Θεατρική χώροι για θέατρο, μουσική, χορό, οι κύριοι είναι:

- Εσωτερικοί χώροι, με χωρητικότητα από 80 έως 500 θεατές. Αυτοί είναι το Ριάλτο, το Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο, το Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ, η Τουρκική Δημοτική Αγορά-Θέατρο ΕΝΑ, το Πολύχωρος +Εργείο, το Παλαιό Ξυδάδικο.
- Εξωτερικοί χώροι, με χωρητικότητα έως 2000 άτομα: το Δημοτικό Κηποθέατρο "Μάριος Τόκας", το Αρχαίο Θέατρο Κουρίου (αρχαιολογικό μνημείο), τα υπαίθρια αμφιθέατρα κατά μήκος της παραλιακής, η Πλατεία Ηρώων.

Εικαστικά Κέντρα:

- Δημοτική Πινακοθήκη Λεμεσού – π. οικία Παυλίδη
- Δημοτικό Κέντρο Τεχνών – Αποθήκες Παπαδάκη.

Επιπλέον, η πόλη έχει αρκετές ιδιωτικές γκαλερί και χώρους τέχνης, όπου πραγματοποιούνται εκθέσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Κινηματογράφοι: Αυτοί είναι ιδιωτικοί χώροι. Με την παρακμή του κινηματογράφου τις τελευταίες δεκαετίες, η πλειονότητα των κινηματογράφων έχει εγκαταλειφθεί, αλλά η δυναμική για την ανακαίνισή τους είναι ισχυρή. Παρακάτω είναι μια λίστα με τους εγκαταλελειμμένους κινηματογράφους της Λεμεσού και την παρούσα κατάστασή τους:

²⁰ Note: this list does not include infrastructure owned or managed by educational institutions, e.g. schools or universities.

- Ταξίμ/Απόλλων – εγκαταλελειμμένος και κατεστραμμένος από φωτιά – τουρκική συνοικία²¹
- Ρέγκαλ – εγκαταλελειμμένος, παλιά πόλη
- Γιορδαμλή – σε διαδικασία ανακαίνισης (για χρήση ως πολυχώρος)

Μουσεία: Διάφορα δημοτικά και κρατικά μουσεία στεγάζονται στη Λεμεσό, ανάμεσά τους το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Δημοτικό Μουσείο Λαϊκής Τέχνης, το Παττίχειο Δημοτικό Μουσείο, το Κυπριακό Θεατρικό Μουσείο (συνδεδεμένο με τον Δήμο) και το Μεσαιωνικό Μουσείο (στεγάζεται στο μεσαιωνικό κάστρο), καθώς και το Μουσείο Λεμεσιανού Καρναβαλιού.²²

Αρχεία: Τρία κύρια αρχεία σχετίζονται με τον Δήμο Λεμεσού, και αυτά στεγάζονται στο Κυπριακό Θεατρικό Μουσείο, στο Παττίχειο Δημοτικό Μουσείο και στο Αρχείο Σόλωνα Μιχαηλίδη.

Πολυχώροι Πολιτισμού: Ανάμεσα στους δημοτικούς χώρους, ξεχωρίζουν το Δημοτικό Πολιτιστικό Κέντρο ‘Πάνος Σολομωνίδης’ και τα Δημοτικά Κτίρια “Πλουτής Σέρβας”, ενώ υπάρχουν αρκετοί ιδιωτικοί χώροι που φιλοξενούν πολιτιστικές εκδηλώσεις ποικίλων ειδών, όπως οι Αποθήκες Τρακασόλ, το Πολυλειτουργικό Κέντρο Νεολαίας Λεμεσού (Οργανισμός Νεολαίας), το Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη, το Εργοστάσιο Πολιτισμού ΚΟΛΛΑ, ο Χώρος Εκδηλώσεων ΕΤΚΟ και η Αποθήκη Χαρουπιών.

Μεγάλοι Χώροι Συναυλιών: Το Κέντρο Σπύρος Κυπριανού (χωρητικότητα 6255 θεατών, συμπεριλαμβανομένων 42 θέσεων για άτομα με αναπηρίες), καθώς και ιδιωτικές μεγάλες αίθουσες συναυλιών που λειτουργούν επίσης ως κλαμπ.

Αρχαιολογικά / Πολιτιστικά Κληρονομικά Αγαθά (εντός και γύρω από την πόλη) Limassol

- Παλιά πόλη Λεμεσού
- Τουρκική/Ρομά συνοκία
- Παραλιακός πεζόδρομος
- Αστική αρχιτεκτονική
- Αμαθούντα αρχαία πόλη
- Κληρονομιά του λιμανιού (φεουδαρχική γεωργία κατά την οθωμανική εποχή στην γύρω περιοχή & εξόρυξη αμιάντου κατά την βρετανική αποικιακή εποχή στον Αμιάντο)
- Μεσαιωνική κληρονομιά (Μεσαιωνικό κάστρο Λεμεσού, Κάστρο Κολοσσίου)
- Οθωμανική κληρονομιά (λιμάνι και τζαμιά Άγιος Αντώνιος, οθωμανικό νεκροταφείο)

²¹ The article reports also on the neglect on behalf of the municipal authorities for the conservation of historic buildings in the city, leading to their decay and destruction.

<https://www.philenews.com/kipros/koinonia/article/1469733/kegonite-to-ena-meta-to-allo-ta-istorika-ktiria-tis-lemesou/>

²² This is the latest museum to be inaugurated in Lemesos (March 2024). Mentioned in Nadia Anaxagorou ‘«Η συμβολή του Δήμου Λεμεσού στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης 1960-2006», *Λεμεσός: Ταξίδι στους χρόνους μιας πόλης* (Δήμος Λεμεσού, 2006) 277-296.

- Τέχνες και χειροτεχνίες των χωριών (αγγειοπλαστική - Φοινί, Κουμανδαρία & παραγωγή κρασιού, αποικιακό θέρετρο Πλατρών, παραπροϊόντα σταφυλιών / ελιών / χαρουπιών)
- Πάρκο Γλυπτικής

Νέα/επερχόμενη υποδομή :

- Παλιό Τσίρειο Στάδιο – Ανακαίνιση ²³
- Στέγη Πολιτισμού – σε εξέλιξη ο σχεδιασμός²⁴
- Ανακαίνιση της Πλατείας Ηρώων [έναρξη Ιούνιος 2024 – ολοκλήρωση Ιούνιος 2026]

B. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ²⁵

Η πόλη διαθέτει ισχυρές ετήσιες εκδηλώσεις, οι οποίες δημιουργούν έναν δεσμό μεταξύ του παρελθόντος και του παρόντος της πόλης. Αυτές οι εκδηλώσεις προσελκύουν χιλιάδες ανθρώπους, τόσο ντόπιους, επισκέπτες όσο και τουρίστες:

- Γιορτή του Κρασιού ²⁶ – Σεπτέμβριος
- Λεμεσιανό Καρναβάλι^{27 28} - Φεβρουάριος - Μάρτιος
- Κατακλυσμός²⁹ - Ιούνιος
- Ανθεστήρια³⁰ - Μάιος
- Φεστιβάλ Φιλαρμονικών³¹ - Ιούλιος
- Τα Μεγάλα Μπαλέτα – Οκτώβριος
- Ευρωμεσογειακό Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών – Οκτώβριος

Φεστιβάλ και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις οργανωμένες από ιδιωτικούς πολιτιστικούς οργανισμούς και ιδρύματα προσελκύουν στοχευμένο και/ή συγκεκριμένο κοινό. Η παρακάτω λίστα δεν είναι εξαντλητική, αλλά περιλαμβάνει ετήσιες ή επαναλαμβανόμενες εκδηλώσεις:

- Κέντρο Παραστατικών Τεχνών MITOS “The Yard” Artists Residency
- Πλατφόρμα Χορογραφίας (Θέατρο Ριάλτο)
- Showcase Χορογραφίας Κύπρου (Θέατρο Ριάλτο)
- Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Χορού (in public spaces)
- Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες (Θέατρο Ριάλτο)
- Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκος (Θέατρο Ριάλτο)
- Ευρωμεσογειακό Φεστιβάλ Παραδοσιακών Χορών
- Μουσική πανσέληνος

²³ <https://politis.com.cy/25464/article>

²⁴ Article from Municipality: [HERE](#)

²⁵ Provided by Lemesos 2030, Questionnaires on their activities and association (among others) with municipality, by 29 major cultural organizations of the city.

²⁶ <https://www.limassol.org.cy/el/limassol-wine-festival-2019>

²⁷ <https://www.limassol.org.cy/el/limassolcarnival-information>

²⁸ The Carnival is a financial boost for the city, as per the [article](#).

²⁹ <https://www.limassol.org.cy/el/Kataklimos>

³⁰ <https://www.limassol.org.cy/el/Anthestiria>

³¹ The latest annual festival added by the municipality: [HERE](#)

- Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ
- Cyprus Jazz and World Music Showcase (Θέατρο Ριάλτο)
- Ευρωπαϊκό Χορωδιακό Φεστιβάλ (Χορωδίας Άρης)
- Limassol Art Walks
- “Casts of an Island 2024” Έκθεση από το Κυπριακό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης – PSI Foundation³²
- Cyprus International Theatre Festival (ξεκίνησε το 2024)

C. Υφιστάμενα Πλαίσια Διοίκησης και Διαχείρισης

Δημόσιο:

- Πολιτιστικό Γραφείο – Δήμος Λεμεσού³³
- Επιτροπή Πολιτισμού – Δημοτικό Συμβούλιο
- Πλάνο Πολυπολιτισμικότητας 2023-25³⁴

Άλλα:

- Συντονιστικό Συμβούλιο Πολιτιστικών Φορέων Λεμεσού³⁵
- Συντήρηση ιστορικών κτιρίων / Πολιτιστική κληρονομιά³⁶
- Στέγη Χορού Λεμεσός³⁷
- Θέατρο Ριάλτο³⁸
- Υφυπουργείο Τουρισμού: Γραφεία, υπηρεσίες και προγράμματα

Διεθνές:

- Διεθνές Δίκτυο Διαπολιτισμικών Πόλεων³⁹
- Μεσογειακό Δίκτυο για Διαπολιτισμικές Πόλεις (Συμβούλιο της Ευρώπης & Ίδρυμα Άννα Λιντ) – Βραβείο: Ευρω-Μεσογειακή Πρωτεύουσα για τον Διάλογο 2021⁴⁰
- Διδυμοποιημένες Πόλεις – 11 πόλεις από την Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Κίνα⁴¹

Προγραμματισμένο – not implemented

³² Information on the [Exhibition](#) and the new foundations which supported it.

³³ <https://www.limassol.org.cy/el/politistiko-tmima>

³⁴ A [document](#) prepared in common with the municipalities of Lemesos (coordinator), Agios Athanasios, Mesa Gitonia, Germasogia, Kato Polemidia and Ipsonas, under the program ‘Intercultural Cities’ of the Council of Europe. The plan covers the years 2023-25. To the present day, there is evidence for very few actions to implement the planning of the document.

³⁵ Founded in 1992, has 47 members: <https://www.syntonistiko.com/>

³⁶ [Program](#) for the conservation of historic buildings of cultural heritage by the Ministry of Interior.

³⁷ <https://www.dancehouse.com.cy/>

³⁸ <https://www.rialto.com.cy/>

³⁹ <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/limassol>

⁴⁰ <https://www.annalindhfoundation.org/limassol-euromed-capital-dialogue-2021>

⁴¹ <https://www.limassol.org.cy/el/didimopoiimenes-poleis>

- Πρόγραμμα χρηματικής ενίσχυσης πολιτιστικού τομέα με βάση δωρεές “Ταμείο Πολιτισμού” - συντονισμένο από το Συμβούλιο Πολιτιστικών Φορέων Λεμεσού σε συνεργασία με Δήμο Λεμεσού⁴²

8. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΟΙΝΟΥ (βασικό κοινό, μη βασικό κοινό, επισκέπτες, τουρίστες)

Αυτή η ενότητα περιγράφει το κοινό του πολιτιστικού τομέα στη Λεμεσό: ποιοι είναι οι τακτικοί επισκέπτες των τεχνών (βασικό κοινό), ποιοι είναι οι δευτερεύοντες επισκέπτες των τεχνών (μη βασικό κοινό), ποιοι είναι των προφίλ των επισκεπτών στην πόλη και ποιοι των τουριστών. Λόγω έλλειψης δεδομένων σχετικά με τις πολιτιστικές συνήθειες των ντόπιων, των επισκεπτών και των τουριστών, οι πληροφορίες παρακάτω προέρχονται από γενικά στατιστικά στοιχεία (Κύπρος και ΕΕ), καθώς και από συνεντεύξεις με βασικά άτομα εντός και εκτός πόλης. Προτάσεις για την Ανάπτυξη Κοινού της Λεμεσού, μπορούν να βρεθούν στο Στρατηγικό Χρονοδιάγραμμα.

Δημογραφικά στοιχεία της Λεμεσού:

Πληθυσμός (2021): 258.000

Πληθυσμός Κυπρίων: 79,5%

Πληθυσμός μη Κυπρίων: 20,5%

Γλώσσες: Ελληνική (και κυπριακή διάλεκτος της Ελληνικής), Ρωσική, Αγγλική, Ρουμανική, Βουλγαρική, Αραβική, Φιλιππινέζικα, Σινχάλα/Τάμιλ, άλλες.

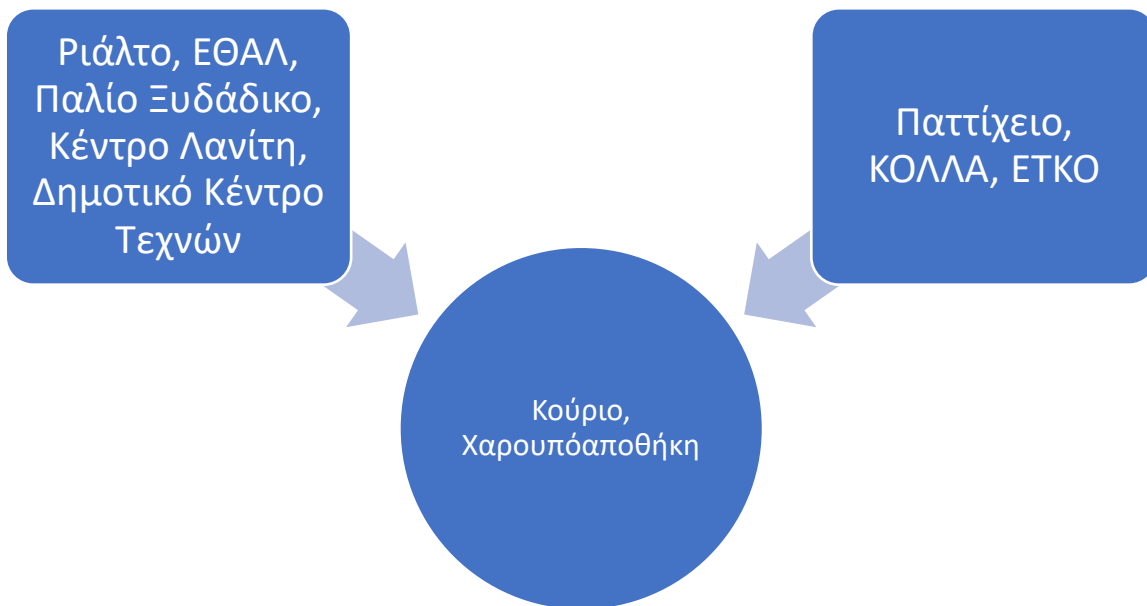
Βασικό κοινό:

- Δημογραφικά στοιχεία: Άτομα με έδρα τη Λεμεσό, κυρίως Ελληνοκύπριοι και ξένοι ελληνόφωνοι, ρωσόφωνοι, ηλικιακή ομάδα 30-70, μεσαία και ανώτερη τάξη.
- Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις: τακτικά (τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα).
- Ενημέρωση: Είναι ενημερωμένοι για το τι συμβαίνει, έχουν συνδρομές και προαγοράζουν εισιτήρια για εκδηλώσεις.
- Μορφές τέχνης: Αυτή η κύρια ομάδα σχετίζεται περισσότερο με την 'υψηλή τέχνη', όπως η κλασική μουσική και το μπαλέτο, το θέατρο, οι καλλιτεχνικές εκθέσεις.
- Χώροι: Η κύρια ομάδα κοινού είναι συγκεκριμένη σε συγκεκριμένους χώρους και μπορεί να χαρτογραφηθεί για να εκπροσωπήσει κυρίως ξεχωριστή χρήση χώρων. Το

⁴² Project description published by the Limassol Municipality and Sintonistiko as «Πρόταση Υλοποίησης Έργου», on 4.11.2013. Update and announcement on the implementation of the project in 2019 from the [Municipality](#) and the [Sintonistiko](#). The project is yet to become implemented.

Κούριο παρουσιάζει μια ενδιαφέρουσα εξαίρεση κοινής χρήσης χώρου (βλ. χάρτη παρακάτω), καθώς και οι νέοι χώροι που εγκαινιάστηκαν από την ρωσόφωνη κοινότητα, όπως η Αποθήκη Χαρουπιών.

- Αριθμοί: 1.000 – 2.000 συνολικά / αραιή παρακολούθηση 3.000 [2%]

Παράδειγμα επικάλυψης χώρων για το ελληνόφωνο και ρωσόφωνο βασικό κοινό:

Μη βασικό κοινό:

- Δημογραφικά στοιχεία: Κοινό με έδρα τη Λεμεσό, αποτελούμενο κυρίως από Ελληνοκυπρίου και ξένους ομιλητές της ελληνικής γλώσσας, αλλά περιλαμβάνει και άλλες κοινότητες που ζουν στην Κύπρο, ηλικιακή ομάδα 16-70, από όλες τις κοινωνικές τάξεις.
- Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις: Παρίστανται σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και χώρους κατά καιρούς. Οι συνήθειές τους σχετίζονται με μία φορά το εξάμηνο ή λιγότερο για υψηλή τέχνη και/ή συμμετοχή σε μεγάλες εκδηλώσεις εξωτερικών χώρων, που περιλαμβάνουν δημοφιλή ψυχαγωγία.
- Ενημερωμένοι: Δεν είναι συντονισμένοι με το τι συμβαίνει, βασίζονται σε ΜΚΔ, δημόσιες διαφημίσεις και στόμα σε στόμα μέσα στις κοινότητές τους. Είναι ενήμεροι για μεγάλες ετήσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Μορφές τέχνης: Παρακολουθούν πιο ποικιλόμορφο φάσμα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, περιλαμβανομένης της υψηλής και της δημοφιλούς τέχνης, φεστιβάλ και κοινωνικές συναντήσεις. Οι τρεις μεγάλες ετήσιες εκδηλώσεις, Καρναβάλι Λεμεσού, Γιορτή του Κρασιού και Κατακλυσμός, προσελκύουν μεγάλο αριθμό μη βασικού κοινού.
- Χώροι: Αυτή η ομάδα κοινού παρακολουθεί πολιτιστικές εκδηλώσεις σε διάφορους χώρους στην πόλη, δημόσιους και εξωτερικούς χώρους.

- Αριθμοί: Συνολικά 100.000

Επισκέπτες:

a. Εποχιακός / Ευκαιριακός

- Δημογραφικά στοιχεία: κοινό που έχει έδρα σε άλλες τοποθεσίες στην Κύπρο, όπως Πάφος, Λευκωσία, Κερύνεια. Αποτελείται από ομιλητές ελληνικής, τουρκικής, ρωσικής, αγγλικής και άλλων γλωσσών. Η ηλικιακή τους ομάδα είναι 16-70 και προέρχονται από όλες τις κοινωνικές τάξεις.
- Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις: επισκέπτονται τη Λεμεσό με την ευκαιρία μεγάλων συγκεντρώσεων, κυρίως από το καρναβάλι της Λεμεσού.
- Ενημερωμένοι: Δεν είναι συντονισμένοι με το τι συμβαίνει, βασίζονται σε ΜΚΔ και δημόσιες διαφημίσεις. Είναι ενημερωμένοι για τις ετήσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Μορφές τέχνης: Αυτό το μη βασικό κοινό παρακολουθεί κυρίως μεγαλύτερες εκδηλώσεις ψυχαγωγίας (Καρναβάλι, Γιορτή του Κρασιού, Κατακλυσμός), με μικρότερο ποσοστό παρακολούθησης για υψηλής τέχνης εκδηλώσεις, όπως η έναρξη εκθέσεων σε σημαντικούς χώρους τέχνης, όπως το Κέντρο Λανίτη.

Σημειώσεις:

- Τα τελευταία χρόνια, οι εποχιακοί επισκέπτες στο Καρναβάλι αποτελούν μεγάλο μέρος αυτών που συμμετέχουν στην τελική Παρέλαση του Καρναβαλιού.⁴³
- Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους είναι πολύ υψηλότερος από αυτόν των επισκεπτών σε μουσεία. Αυτό καθιστά τα μουσεία στην πόλη λιγότερο δημοφιλή μέρη.⁴⁴

- Χώροι: Αυτή η ομάδα κοινού παρακολουθεί πολιτιστικές εκδηλώσεις κυρίως σε δημόσιους χώρους.

- Αριθμοί: Συνολικά 150.000

b. Εκπαιδευτικό

- Δημογραφικά στοιχεία: Δημόσια σχολεία της Κυπριακής Δημοκρατίας, ελληνόφωνα παιδιά ηλικίας 6-18 ετών από όλη την Κύπρο.
- Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις: Παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, επίσκεψη σε χώρους πολιτιστισμού.
- Ενημερωμένοι: Η πληροφόρηση προέρχεται από το σχολικό σύστημα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας.
- Μορφές τέχνης: Θέατρο, Πολιτιστική κληρονομιά.
- Χώροι: Θέατρο Μουσείου, Αρχαιολογικός Χώρος Κουρίου, Μεσαιωνικό Κάστρο, Κάστρο Κολοσσίου.
- Αριθμοί: Έως και 5.000

⁴³ According to this [article](#), in 2024, the number of participants in the parade was 30.000.

⁴⁴ As per the referred [article](#), the most popular sites are Kourion, the Medieval Castle of Limassol and the Medieval Castle of Kolossi.

Τουρίστες:

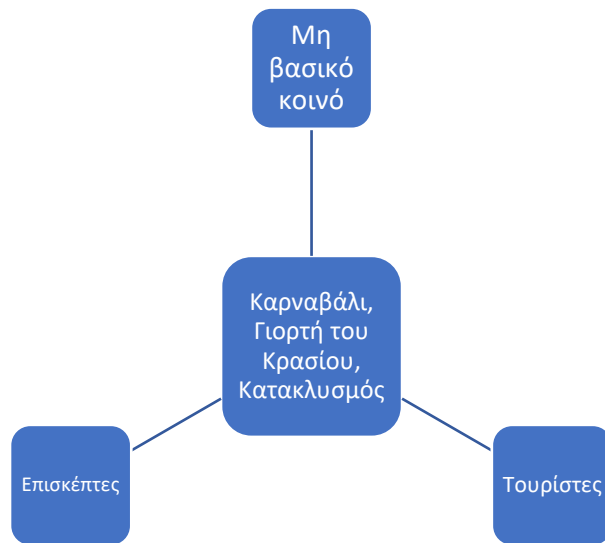
Δημογραφικά στοιχεία:

- a. Οι τουρίστες έρχονται στην Κύπρο αεροπορικώς, από χώρες της ΕΕ και γειτονικές χώρες, κυρίως (αφίξεις για τον Ιαν. 2024)⁴⁵ από το Ηνωμένο Βασίλειο, Ισραήλ, Πολωνία, Ελλάδα, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένες Πολιτείες, Λίβανο, Ολλανδία, Σουηδία και άλλες. Οι αφίξεις στην Κύπρο ήταν κοντά στα 4 εκατομμύρια το 2019, με το 12,4% αυτών να διαμένουν στη Λεμεσό. Οι τουρίστες πραγματοποιούν μεταξύ 8-10 διανυκτερεύσεις στο νησί και ξοδεύουν μεταξύ 54-80 δολάρια ανά άτομο ανά ημέρα.⁴⁶
- b. Οι τουρίστες έρχονται στην Κύπρο μέσω κρουαζιερόπλοιων για ημερήσιες εκδρομές⁴⁷
 - Συμμετοχή σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις: δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες, αν και η συμμετοχή στις μεγάλες υπαίθριες εκδηλώσεις (Καρναβάλι, Γιορτή του Κρασιού, Κατακλυσμός) είναι ορατή στην πόλη.
 - Ενημερωμένοι: Το ενδιαφέρον των τουριστών για πολιτιστικές εκδηλώσεις είναι έντονο, αλλά οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες για αυτούς στην πόλη. Λίγοι πολιτιστικοί χώροι και εκδηλώσεις ενημερώνουν τους τουρίστες για τις εκδηλώσεις τους.
 - Μορφές τέχνης: Το ενδιαφέρον είναι για όλες τις μορφές τέχνης.
 - Χώροι: υπαίθρια φεστιβάλ, περπάτημα στην πόλη & υπαίθριες εκθέσεις τέχνης, Κούριο για παραστάσεις, Αμαθούντα και χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς
 - Αριθμοί: Περίπου 500.000 τουρίστες διαμένουν στη Λεμεσό κάθε χρόνο. Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι καθημερινοί επισκέπτες που διαμένουν σε άλλα σημεία του νησιού.

⁴⁵ <https://www.cystat.gov.cy/el/PressRelease?id=68826>

⁴⁶ <https://library.cystat.gov.cy/Infographics/Cystat-Tourism-EL-2019.pdf>

⁴⁷ Potential for Cruise ships energizing tourism, the example of Liverpool: <https://theguideliverpool.com/how-liverpool-cruise-terminal-changed-tourism-in-the-city/>

Σημείωση: τα τρία μεγάλα υπαίθρια φεστιβάλ προσελκύουν κοινό από τις περισσότερες ομάδες κοινού.